

*CDA Neder-Betuwe
Programma 2010-2014*

CDA

**Vertrouwd
betrokken,
respectvol
en
enthousiast!**

We maken Neder-Betuwe samen

Vertrouwd Betrokken Respectvol

Programma 2010-2014

CDA Neder-Betuwe

VOORWOORD

Beste CDA-leden, CDA kiezers en overige geïnteresseerden.

De plaatselijke overheid is betrokken bij vele beleidsterreinen. Heel vaak raken die de belangen van de burgers zeer direct. De plaatselijke overheid balanceert meer dan ooit op het dunne koord dat gespannen is tussen het individuele belang en het algemene belang. Voor iedere burger blijft het lastig om te accepteren dat het individuele belang soms moet wijken voor het algemene belang. In een tijd waarin de gemeenschapzin meer en meer onder druk is komen te staan wordt het afwegen van belangen voor de overheid steeds lastiger. Er is veel uit te leggen en er is veel kritiek.

Toch functioneert een democratie juist bij de gratie van een verantwoorde belangenafweging. De gemeenteraad is het hoogste gezag in de gemeente en vertegenwoordigt in een democratie de bevolking. Samen met het college staat ze voor de taak om de belangenafweging op een evenwichtige manier uit te voeren.

Het is daarom zorgelijk dat de belangstelling voor de politieke partijen tanende is. Kennelijk is het geloof in een politieke partij als middel om invloed uit te oefenen aan slijtage onderhevig. Toch is het de enige manier om het belangenevenwicht goed te bewaren. Het **CDA** wil een partij zijn die samen met de burgers zoekt naar de goede afweging en de goede keuzes. Het **CDA** laat zich daarbij o.a. leiden en inspireren door de Christelijke traditie die ons waarden aanreikt als:

gelijkwaardigheid van mensen

gerechtigheid tussen mensen

een eerlijke verdeling van maatschappelijke middelen.

Die waarden willen wij als **CDA**-ers in ons leven en werken in de praktijk brengen. Ze inspireren ons en ze voeden ons.

Vanuit die achtergrond is ook het voorliggende verkiezingsprogramma opgesteld. Dat kost iedere keer opnieuw de nodige hoofdbreken. Er moeten vele afwegingen worden gemaakt. Wordt het lang of kort, concreet of abstract, bevat het visie of blijft het met beide benen op de grond staan, wat moet er wel in en wat niet? Kortom: al voor het begin sta je voor een aantal afwegingen. Uiteindelijk start het schrijfproces met de vraag; "Wat hebben we al bereikt?", om te komen bij de vraag; "Wat willen we in de komende periode bereiken?" Om dat laatste draait het natuurlijk bij een verkiezingsprogramma. Wij hopen dat u zich in dat programma herkent, dat er een goede afweging van belangen is gemaakt en dat er recht gedaan wordt in de geest van onze uitgangspunten.

Namens het **CDA** Neder-Betuwe,

Evert van Baren (voorzitter).

Januari 2010.

Meer informatie is te vinden op onze site :

www.cdanederbetuwe.nl

PROGRAMMA BESTUUR EN BURGER

Dorpstafel

Het **CDA** kiest voor een gemeentebestuur dat zo dicht mogelijk bij de burgers staat. Deze visie wordt o.a. geconcretiseerd door het instellen van een Dorpstafel voor iedere woonkern.

Met de Dorpstafel wil het **CDA** het volgende bereiken:

- Verbetering van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving door samenwerking tussen bewoners, belangenverenigingen en maatschappelijke instanties.
- Betrokkenheid, participatie en eigen verantwoordelijkheid vergroten van bewoners bij en in de wijk, respectievelijk woonkern.
- Verbetering van de communicatie tussen de maatschappelijke instanties.

De gemeente moet de oprichting van Dorpstafels stimuleren en deze (o.a. financieel) ondersteunen. In Dodewaard, Kesteren, Ochten, Echteld en IJzendoorn zijn er Dorpstafels gestart of in oprichting. Opheusden moet snel volgen.

Samenwerking Rivierenland

Het **CDA** is voor een zelfstandige gemeente Neder-Betuwe. Die zelfstandigheid kan in een complexe samenleving alleen worden waargemaakt wanneer er samengewerkt wordt met andere gemeenten in het Rivierenland. Wanneer er voordelen te behalen zijn op het gebied van kostenbesparing, krachtenbundeling en kwaliteitsverbetering (de dienstverlening aan onze burgers) kiest het **CDA** voor samenwerking. Samenwerking wanneer dat nodig is, kleinschaligheid wanneer dat kan.

Minder regels, meer service

Het **CDA** wil de administratieve lasten voor burgers en bedrijven terugdringen. Er moet alleen geregeld worden wat echt noodzakelijk is. Het toezicht op de regels moet professioneel zijn en regelreflex van de gemeente moet worden ingedamd. Er moeten minder regels komen en de service van de gemeente moet vergroot worden. De bestaande regels en de toepassing daarvan moeten duidelijker worden toegelicht en gecommuniceerd.

Veiligheid

Het veiligheidsbeleid van de gemeente rust op drie pijlers:

- Handhaving van de openbare orde (in samenwerking met de politie) door het bestrijden van overlast en het toepassen van lik op stuk beleid.
- Preventie: Voorkomen van overlast door samenwerking met ouders, scholen en maatschappelijke instellingen en door het geven van voorlichting.
- Participatie: Burgers en bedrijven hebben een eigen verantwoordelijkheid als het gaat om het voorkomen van onveiligheid. Respect voor elkaar is daarbij het uitgangspunt. Sociale samenhang in buurten, wijken en dorpen is daarom van groot belang

Daarnaast pleit het **CDA** voor de instandhouding van de goede brandweervoorzieningen.

Politie

De door het Rijk aangekondigde bezuinigingen kunnen leiden tot minder 'blauw op straat'. Het **CDA** ziet dit als een slechte ontwikkeling. Helaas heeft de gemeente daar weinig invloed op.

Om de sociale samenhang en de geborgenheid in buurten, wijken en dorpen zoveel mogelijk te waarborgen is eigen inzet van preventie- en interventiemedewerkers noodzakelijk. Daarmee kan criminaliteit en overlast worden tegengegaan. Overtreders moeten stevig worden aangepakt.

PROGRAMMA WELZIJN EN CULTUUR

Leefbaarheid

Het **CDA** blijft zich sterk maken voor vitale landelijke kernen, met een bereikbaar en toegankelijk voorzieningenniveau, passend bij de behoeften van de bewoners. Waar nodig kan de gemeente het particuliere initiatief stimuleren. Door voldoende voorwaarden te scheppen kan het voorzieningenniveau in de dorpskernen op peil blijven. De gemeente heeft de regierol bij het stimuleren van multifunctioneel gebruik van bestaande en nieuwe accommodaties. Door een goede samenwerking tussen eigenaren, beheerders en gemeente kan het gebruik van accommodaties, zoals bijvoorbeeld de voormalige Dorpshuizen, verbeterd worden.

Het **CDA** gelooft in een samenleving waarin mensen naar elkaar omzien en verantwoordelijkheid voor elkaar nemen. Het gemeentelijke beleid moet gericht zijn op het faciliteren van verenigingen. Scholen moeten uitgroeien tot brede scholen. Dit betekent dat zij tevens voorzieningen hebben voor het overblijven, de buitenschoolse- en de kinderopvang en een peuterspeelzaal.

Gezondheidsbeleid

Op het gebied van gezondheidsbeleid spelen niet alleen gemeenten een rol. Een groot deel van het gezondheidsbeleid is afhankelijk van nationaal beleid en nationale geldstromen (AWBZ en Zorgverzekeringswet). Dat geldt ook voor de bekostiging van de ambulances. Het **CDA** zal zich blijven inzetten om de aanrij tijden van de ambulances in onze gemeente te verkorten. Gemeente en inwoners kunnen daarnaast zelf aanvullende maatregelen nemen om de aanrij tijden te bekorten. De zichtbaarheid vanaf de openbare weg van straatnamen en huisnummers moet in bepaalde gevallen verbeterd worden.

Het gemeentelijke gezondheidsbeleid moet zich richten op preventie en vroege signalering van gezondheidsrisico's.

Wet Maatschappelijke Ontwikkeling

Voor het **CDA** telt ieder mens. De uitgangspunten gerechtigheid en solidariteit doen een appèl om ieder individu tot zijn of haar recht te laten komen. Samen leven betekent omzien naar elkaar; mensen ondersteuning bieden waar dat nodig is.

In de visie van het **CDA** moet het beleid daarnaast gericht zijn op het herstel van de eigen verantwoordelijkheid. Mensen gedijen het beste wanneer ze zelf hun leven kunnen sturen en niet afhankelijk zijn. Er moet gestreefd worden om de ondersteuning van tijdelijke aard te laten zijn.

Het **CDA** zet zich in voor:

- een gemeentelijk armoedebeleid dat activerend is voor wie nog kan werken en toereikend is voor wie dat niet meer kan.

- financiële tegemoetkoming in bijzondere kosten als gevolg van chronische ziekte of handicap voor mensen met een minimuminkomen.
- kwijtschelding van gemeentelijke belastingen voor mensen met een minimuminkomen.

Het **CDA** pleit voor een preventief beleid vanuit de gemeente met betrekking tot problematische schulden. De gemeente ondersteunt het aanbieden van cursussen gericht op budgetbeheer. Integratie en participatie blijven de aandacht vragen. Het proces van integratie is wederkerig. Het vraagt van iedereen, ongeacht afkomst, dat men zich open stelt voor de ander. Samen leven betekent in de visie van het **CDA** dat we elkaar waar nodig de ruimte geven, maar ook dat we elkaar opzoeken. Het parool is meedoen. Dat vraagt om een open houding tussen bevolkingsgroepen en wederzijdse interesse in wat elkaar bezighoudt en bindt.

Mantelzorg

Ouderenadviseurs en het (in te stellen) gemeentelijk steunpunt mantelzorg hebben, in samenwerking met ouderen- en welzijnsorganisaties, een belangrijke taak bij de individuele hulpvraag van ouderen op het gebied van wonen, zorg en welzijn.

‘Op eigen kracht waar mogelijk; ondersteuning indien nodig’, is voor het **CDA** het uitgangspunt van het WMO-beleid.

Het **CDA** vindt dat de gemeente de waardering van vrijwilligers en mantelzorgers tot uitdrukking moet laten komen door hen te ondersteunen bij hun waardevolle taak.

Vrijwilligers

Vrijwilligers zijn de ruggengraat van onze samenleving. Veel maatschappelijk nuttige taken zouden blijven liggen als er geen mensen zouden zijn die zich onbezoldigd inzetten voor de medemens. Vrijwilligers moeten gesteund worden door hen inspraak te geven in beleid, voorzieningen te bieden voor deskundigheidsbevordering en door praktische ondersteuning. Het **CDA** kiest voor het opzetten van een gemeentelijke vrijwilligersbank. De nadruk ligt bij het werven van jonge vrijwilligers.

Sportbeleid

Het beleid is erop gericht om zoveel mogelijk mensen te laten bewegen. Mensen moeten de komende decennia de kans krijgen om op een vitale manier ouder te worden. Bij jongeren kunnen door voldoende beweging veel gezondheidsproblemen voorkomen worden.

Het **CDA** streeft daarom naar goede sportaccommodaties die op een breed publiek gericht zijn.

Op het moment dat zich capaciteitsproblemen voordoen kan het nodig zijn dat naar intensivering van het huidige gebruik wordt gezocht door het aanleggen van kunstgrasvelden bij sportcomplexen.

Het **CDA** steunt de ontwikkeling van nieuwe functies die een verbinding vormen tussen sport, onderwijs en cultuur. Een buurt sportwerker kan het contact tussen de jongeren en de sportverenigingen bevorderen.

Jongeren

Jongeren (18-23 jaar) verdienen de hoogste prioriteit bij de werkgelegenheidsbevordering. Daarom wil het **CDA** dat jongeren, die een bijstandsuitkering aanvragen, direct actief aan de slag gaan. Wie (nog) geen diploma heeft moet de kans krijgen om, eventueel in een leer-werk-traject, alsnog een startkwalificatie te halen.

PROGRAMMA BOUWEN EN MILIEU

Duurzaamheid

De kwaliteit van het milieu, de duurzaamheid en het klimaatbeleid staan bij het **CDA** hoog op de politieke agenda. Een schoon en duurzaam leefmilieu (lucht, water, bodem, flora en fauna) is essentieel.

Dit alles vraagt om gedragsverandering, andere prioriteiten en bijstelling van beleid. Mede dankzij technologische innovaties zijn wij steeds meer in staat om schadelijke milieueffecten van vervuilende energiedragers te verminderen en schonere alternatieven te bieden.

Door het stimuleren van energiebesparende maatregelen, duurzame energieopwekking, hergebruik van afvalstoffen en het nemen van maatregelen in het kader van waterkwaliteit en waterkwantiteit kan en moet de gemeente een bijdrage leveren.

Het gemeentelijk inkoopbeleid zou zo snel als mogelijk volledig aan de criteria van duurzaamheid moeten voldoen. Deze criteria dienen ook te worden gehanteerd bij het gemeentelijke aanbestedingsbeleid.

Het **CDA** is voor het bouwen van energiearme woningen en, waar mogelijk, van energieneutrale woningen.

De gemeente dient afspraken met het waterschap te maken om het aantal riooloverstorten te verminderen.

Het **CDA** vindt een goede bereikbaarheid van dorpen, buurten en wijken per fiets belangrijk. De onderlinge verbinding van fietsroutes en recreatieve fietsroutes in het buitengebied verdienen aandacht.

Woningbouw

Het **CDA** staat voor een gevarieerd woningaanbod in alle kernen. Prioriteit moet daarbij aan starters en senioren gegeven worden. Daarnaast moeten er mogelijkheden zijn voor mantelzorgwoningen en voor eigenbouwers. Door goede woningen voor senioren te bouwen kan er doorstroming op gang komen die ruimte biedt aan starters. Bij de bestaande woningvoorraad wil het **CDA** levensbestendig bouwen en woningaanpassingen in het kader van mantelzorg stimuleren. Ook dienen toekomstige eigenaren en huurders meer invloed en zeggenschap te krijgen bij nieuwbouw.

De gemeente zou collectief particulier opdrachtgeverschap door gerichte maatregelen, zoals het aanbieden van vrije kavels, het geven van advies en begeleiding moeten ondersteunen.

Iedere burger wil graag in een aantrekkelijke omgeving wonen en werken. Burgers zijn uitstekend in staat om zelf te bepalen wat onder een aantrekkelijke leefomgeving verstaan moet worden. Er zou daarom een transparant welstandsbeleid moeten komen door de regels minder gedetailleerd voor te schrijven. Het helder en inzichtelijk aanbieden van welstandsbeleid op internet biedt in dat opzicht veel kansen. Een gebruiksvriendelijke toegang verbetert de dienstverlening van de gemeente en maakt het gemeentelijk welstandsproces efficiënter.

PROGRAMMA SCHOLING EN VORMING

Vrijheid van Onderwijs

De vrijheid van onderwijsrichting is een verworvenheid waar het **CDA** voor staat. Vrijheid betekent echter ook het dragen van eigen verantwoordelijkheid. Omdat opvoeding en educatie in elkaars verlengde liggen vindt het **CDA** het belangrijk dat ouders de school kunnen kiezen die het beste bij hun opvoeding aansluit.

Het **CDA** ziet scholen niet los van hun maatschappelijke omgeving. Omdat de bestuurlijke rol van de gemeente ten aanzien van het onderwijs is veranderd, moet zij vooral samenwerking tussen scholen en instanties stimuleren. Bijvoorbeeld t.a.v. achterstandenbeleid, voortijdig schoolverlaten, terugdringen van ongeoorloofd schoolverzuim, etc. Goede kwaliteit van het onderwijs blijft hierbij het uitgangspunt.

De toegankelijkheid van het bijzonder speciaal onderwijs (Detmarschool Ochten) moet vergroot worden. Deze school zou ook open moeten staan voor alle mensen die respect tonen voor de beginselen van deze school.

Inburgering

Beheersing van de Nederlandse taal is onmisbaar om te kunnen communiceren en functioneren in onze samenleving. De gemeente heeft de taak om taalcursussen en inburgeringstrajecten te organiseren voor migranten. Voor nieuwkomers is het snel aanleren van het Nederlands onderdeel van het inburgeringstraject. Hierbij nemen vrijwilligers een essentiële plaats in.

PROGRAMMA ECONOMIE

Winkelvoorzieningen

Het **CDA** steunt het particuliere initiatief om de winkelgebieden in Kesteren, Ochten en Dodewaard op hoger niveau te brengen door daarvoor voorwaarden te scheppen en bedrijfsvestiging aan te moedigen. Het **CDA** vindt het nodig dat er een impuls komt om de trage voortgang te doorbreken. Er moet snel duidelijkheid komen over wat er gerealiseerd kan worden.

Verdere ontwikkeling van het gebied bij Swaenenstate (Damcon terrein en rondom het parkeerterrein) in Opheusden is wenselijk.

Bedrijventerreinen

Het **CDA** vindt het van belang dat de stationsomgeving Kesteren wordt geherstructureerd.

Het **CDA** ondersteunt initiatieven om bedrijventerreinen en winkelgebieden te certificeren met het Keurmerk Veilig Ondernemen. De gemeente participeert actief in deze trajecten.

Om aan de plaatselijke behoefte van kleine bedrijven te kunnen voldoen wordt Bonegraaf-West in Dodewaard ontwikkeld. Om de continuïteit te waarborgen moet nu gestart worden met planvorming voor Bonegraaf-Oost. Het **CDA** wil ruimte geven aan initiatieven voor bedrijfsverzamelgebouwen en voor kleinschalige bedrijfshuisvesting.

De gemeente zou één fysiek en digitaal loket voor bedrijven moeten inrichten. Daar moeten ondernemers met al hun vragen terecht kunnen.

De gemeente moet het bedrijfsleven actief ondersteunen bij het uitvoeren van plannen en bij het opstellen van plannen voor (economisch) beleid.

Ter voorkoming van leegstand en ter bevordering van de werkgelegenheid kiest het **CDA** voor een flexibele benadering bij hergebruik van leegstaande bedrijfsgebouwen.

Het **CDA** wil in samenspraak met de diverse partijen (Gemeente Druten, West Maas en Waal en Provincie Gelderland) komen tot een betere invulling van het bedrijfsterrein tegenover Ochten: De Drutensche Waarden. Inwoners van Neder-Betuwe mogen daar geen geluidshinder van ondervinden en het aanzicht vanaf de rivierzijde moet verbeterd worden.

Het **CDA** wil geen uitbreiding van industriële activiteiten bij IJzendoorn toestaan. Een groot deel van de Willemspolder moet agrarisch blijven. De groene boorden langs de Waal in Neder-Betuwe zijn niet beschikbaar voor nieuwe watergebonden bedrijvigheid.

Bestemmingsplannen

In de komende raadsperiode worden alle gedateerde bestemmingsplannen geactualiseerd.

Waar flexibiliteit mogelijk is, wordt die ook toegepast. Ook worden alle bestemmingsplannen digitaal toegankelijk gemaakt.

Het **CDA** is tegen functieverandering van het gebied De Biezenburg nabij Echteld. Het agrarische karakter moet behouden worden. Er wordt hier geen ruimte geboden voor woningbouw en/of de aanleg van een bedrijfsterrein (containerhaven).

ABC en ontsluiting van het laanboomcentrum in Opheusden

Het **CDA** ondersteunt ontwikkelingen die een versterking betekenen voor de Laanboomsector. De plaatselijke Laanboomsector is voor het **CDA** een belangrijk onderdeel van het provinciale programma "Betuwse Bloem". Daarin worden diverse agrarische functies van het rivierengebied ondersteund. Het geplande ABC (Agro Business Centre) moet hiervoor verder ontwikkeld worden. Onlosmakelijk verbonden met dit ABC is de nieuwe rondweg van Opheusden.

Eenzijds wordt met de aanleg van deze nieuwe weg de leefbaarheid van Opheusden fors verbeterd, anderzijds is deze weg essentieel voor een goede plaatselijke ontsluiting van het te ontwikkelen ABC-terrein aan de zuidzijde van de kern Opheusden. Op basis van de ontwikkelde verkeersvisie heeft deze nieuwe infrastructuur de hoogste prioriteit in relatie tot andere nieuwe wegen.

Het **CDA** maakt de keuze voor de variant die parallel aan de spoorlijn loopt naar de Markstraat en dan via het huidige tracé van de Markstraat verder gaat naar de Tielsestraat. Het bundelen van infrastructuur en de mogelijkheid om de bestaande Parallelweg af te waarden naar een belangrijke fietsverbinding met alleen bestemmingsverkeer, zijn daarbij de doorslaggevende factoren. Een nadere tracé-uitwerking moet snel worden opgepakt.

Aanbestedingen

Bij aanbestedingen moet de gemeente niet alleen kijken naar de laagste offerte, maar ook naar de kwaliteit. Een goede prijs/kwaliteitsverhouding dient het uitgangspunt te zijn. Tevens moeten er instrumenten worden ontwikkeld om slechte aannemers te kunnen uitsluiten. Bij onderhandse aanbestedingen dienen lokale partijen voldoende gelegenheid te krijgen om mee te kunnen dingen.

PROGRAMMA FINANCIEN

Gemeentelijke belastingen

Gemeentelijke maatregelen en voorzieningen kosten geld. De bekostiging ervan wordt opgebracht door de belastingbetaler. Het financiële beleid dat het **CDA** voor ogen staat is gericht op een duurzaam begrotingsevenwicht en het op peil houden, en waar nodig, versterken van het weerstandsvermogen van de gemeente. Gemeentelijke heffingen, rechten en leges dienen zoveel mogelijk kostendekkend te zijn.

Ook de gemeenten staan aan de vooravond van een nieuwe bezuinigingsronde als gevolg van de maatregelen die de rijksoverheid aan gemeenten gaat opleggen voor de jaren na 2011.

Het **CDA** zal de verantwoordelijkheid nemen om te doen wat nodig is om de begroting op orde te houden. Een diepgaande takendiscussie (welke taken moeten we als gemeente blijven doen) is dan onontkoombaar .

Afgesproken is dat de gemeentelijke onroerende-zaakbelasting stijgt met het inflatiepercentage.

Door de lagere uitkering van het Rijk, de matige reservepositie van de gemeente en de lage winstprognoses van woningbouwprojecten zal dit uitgangspunt onder druk komen te staan. Bij het in stand houden van het huidige voorzieningenniveau moet voorkomen worden dat de OZB sluitpost van de begroting wordt, waardoor alle lasten en tekorten worden afgewenteld op bedrijven en eigen woningbezitters. Bezuinigingen op gemeenteniveau dienen nadrukkelijk onderwerp van bespreking te zijn.

PROGRAMMA OPENBARE RUIMTE

Rijnbrugproblematiek (bereikbaarheid)

Het **CDA** zet zich in voor een goede bereikbaarheid. Dat is nodig voor het woon-werkverkeer en ter stimulering van de economische ontwikkelingen.

Het **CDA** wil zich samen met andere gemeenten en de provincie inzetten om zo snel mogelijk een derde rijstrook op de Rijnbrug tussen Kesteren en Rhenen te realiseren. Daarnaast dient doorgewerkt te worden aan een oplossing voor de verdere toekomst. Een korte goede verbinding tussen Wageningen en de A-15 is gewenst. Het verkeersprobleem moet regionaal worden opgelost. Met een tweede regionale brug kan het gebied Wageningen-Ede goed worden ontsloten vanuit de Betuwe. Door economische dragers als de Betuwse Bloem en Food Valley aan elkaar te koppelen wordt dit een nuttige verbinding. Met het oog daarop kan het gebied tussen Opheusden en Wageningen het zoekgebied worden voor een nieuwe regionale Rijnbrug.

Het **CDA** is tegenstander van het doortrekken van de A-30 als nieuwe nationale route. Deze nieuwe nationale route zorgt voor een forse toename van gebiedsvreemd verkeer door ons gebied. Hiervoor zijn de alternatieve routes via de A12 en A50 een adequate oplossing.

Openbaar vervoer

Het station van Kesteren is de spil van het openbaar vervoer in onze gemeente. Het is daarom belangrijk dat er snel gestart wordt met het project stationsomgeving Kesteren. Een horecagelegenheid in de stationsomgeving en een aantrekkelijke uitstraling kunnen het gevoel van veiligheid vergroten. Ook een rechtstreekse busverbinding vanaf het station Kesteren in de richting van Veenendaal is een goede toevoeging aan de aanwezige voorzieningen.

Op alle stations en in bushaltes moeten inwoners en gasten zich veilig en welkom voelen. De aanwezige informatievoorziening op de stations moet fors worden verbeterd. Digitale informatieborden zijn een voorwaarde voor goed openbaar vervoer. Met promotieacties kan de buurtbus beter voor het voetlicht worden gebracht.

Overig verkeersbeleid

De verkeersvisie die voor onze gemeente is opgesteld geeft aan dat de functie van de Broekdijk belangrijker wordt dan die van de Spoorstraat in Kesteren. Een vrij liggend fietspad wordt daardoor noodzakelijk. Het gebied Casterhoven wordt ontsloten op zowel de Hoofdstraat als de Broekdijk. De Spoorstraat kan door een herinrichting verder worden afgewaardeerd als doorgaande route. Dit biedt ook kansen voor de gewenste opwaardering van het stationsgebied.

Waterbeleid

Het waterbeleid van het **CDA** is er op gericht om de doelen zoals verwoord in het Gemeentelijk Rioleringsplan Plan te realiseren.

Rondom de dorpen zal de oppervlakte aan open water uitgebreid moeten worden om het overtollige water op piekmomenten te kunnen bergen. Regenwater vindt in de toekomst zoveel mogelijk rechtstreeks een weg naar het oppervlaktewater en zo min mogelijk via het vuil waterriool. Op die manier kan de kwaliteit van het oppervlaktewater verbeterd worden.

Op plaatsen waar sprake is van ernstige overlast van kwel- of grondwater wordt onderzocht of er betaalbare oplossingen mogelijk zijn. Niet alles zal kunnen worden opgelost. Het karakter van ons gebied brengt met zich mee dat we op sommige plaatsen zullen moeten leven met het water dat in het gebied aanwezig is.

Geluidsbeleid

Door de toename van het verkeer en de ingrijpende wijzigingen in de infrastructuur (doortrekking Maas en Waalweg, Betuwe spoorlijn, A15), wordt er steeds meer geluidsoverlast ervaren. Het **CDA** zal zich inzetten voor maatregelen die de geluidsoverlast beperken.

Openbare groenvoorziening, openbare ruimte

Het **CDA** kiest voor een nieuwe aanpak van de groenvoorziening om de dorpen van onze gemeente verder op te fleuren. Er moeten meer bloeiende planten en struiken in het straatbeeld komen. Omdat struiken gecamoufleerde dumpplaatsen kunnen worden en een onveilig gevoel kunnen geven wil het **CDA** naar een goed evenwicht zoeken tussen bomen, struiken en andere beplanting. Het doel is de dorpen en buurtschappen de uitstraling te geven van aantrekkelijke plattelandsgemeenschappen. Het **CDA** wil de aanwezigheid van de Laanboomsector in onze gemeente gebruiken om van onze gemeente een showtuin voor laanbomen te maken. Neder-Betuwe zou zich zo kunnen profileren als het Laanbomendorp van Nederland.

De aanpak van het zwerfvuil moet worden geïntensiveerd. Daar kan de plaatselijke bevolking bij worden betrokken. Ook het plaatsen van blikvangers kan onderdeel van deze aanpak zijn.

Er moet een beleid komen om de hondenpoepoverlast te beteugelen. Er dienen o.a. honden uitlaatplaatsen te worden aangewezen. Tevens zou er een handhaver met de nodige bevoegdheden moeten komen die toe ziet op het gewenste gedrag van hondenbezitters.

Landschapsontwikkeling en recreatie

Het beleidskader voor de landschapsontwikkeling in de gemeente Neder-Betuwe is vastgesteld in het LOP (Landschaps Ontwikkelings Plan). In de nieuwe periode staat het **CDA** voor het uitwerken van een uitvoeringsprogramma. Daarbij kan gedacht worden aan een waterpleisterplaats bij de plas in de uiterwaarden nabij Opheusden. Diverse dorpsommetjes zouden samen met de inwoners verder ontwikkeld kunnen worden. De beleving van de Linge kan meer tot uitdrukking gebracht worden door het ontwikkelen van recreatieve fiets- en/of wandelpaden. Daarbij wordt vooral gedacht aan het gedeelte van de Linge tussen de Markstraat en de kern Ochten.

Het gebied Biezenburg moet voor de toekomst behouden blijven als recreatief uitloopgebied. Landgoederen kunnen daaraan een positieve bijdrage leveren. Het **CDA** wil naar de gemeente Tiel blijven uitdragen dat verandering van de bestemming van ons grondgebied in de Biezenburg niet bespreekbaar is.

De aandacht in onze gemeente voor het hoogstamfruit wordt door het **CDA** van harte ondersteund. Het fruitpark langs de Bonegraafseweg heeft daar een belangrijke bijdrage aan geleverd. Verdere vormen van erfbeplanting met dit karakter worden door het **CDA** ondersteund. Geheel in lijn met dit beleid ondersteunt het **CDA** de activiteiten van de Agrarische Natuur Vereniging Lingestreek en het Steunpunt voor Hoogstamfruit.

Verder vraagt het **CDA** aandacht voor de landschappelijke inpassing van de bedrijven aan de rand van de kernen en in het buitengebied. Initiatieven voor minicampings in de oeverwalgebieden worden door het **CDA** ondersteund.

In algemene zin is ons recreatieve beleid gericht op vormen van recreatie die passen bij het karakter van ons landschap; geen intensieve recreatie, maar gericht op het aantrekkelijk maken voor fiets- en wandelgasten in ons gebied. Wij sluiten aan bij het vastgestelde regionale beleid dat verwoord is in het document 'Kansen tussen de Dijken'. De aanwezigheid van de rivierdijken en de historische verdedigingslinies, als mede de aanwezige kolken in ons gebied maken onze gemeente aantrekkelijk. Dit moet meer uitgedragen worden aan de gasten in ons gebied.

Vernieuwende ontwikkelingen in de agrarische sector worden gestimuleerd. Alternatieve functies als nevenactiviteit voor agrarische bedrijven en zorg voor het cultuurlandschap staan bij het **CDA** hoog in het vaandel.

TOT BESLUIT

Het verkiezingsprogramma van het **CDA** in de gemeente Neder-Betuwe 2010-2014 zal aangepast moeten worden als nieuwe ontwikkelingen daarom vragen.

De hoofdgedachten uit het voorwoord moeten altijd aan de basis staan van nieuwe afwegingen. Gemeenschapzin door gemeenschapsleven te bevorderen; daar gaat het om.

Het **CDA** Neder-Betuwe werkt aan een mooie gemeente waar jong en oud samen kunnen leven en waar het fijn is om te wonen. Een gemeente die vanaf de dijkenuitstraalt. Een gemeente waar men dicht bij huis kan werken. Een gemeente waar ieder mens telt. En met goede voorzieningen waar de mensen elkaar kunnen ontmoeten.

En bovenal staat het **CDA** voor hulp aan de zwakkere in de samenleving. Ook die moet zich kunnen ontplooien. Dit gaat samen met een actief minimele beleid gericht op ondersteuning van de mensen die het echt niet redden in onze maatschappij.

Aan zo'n gemeente Neder-Betuwe wil het CDA blijvend werken.

Voor zo'n samenleving wil een partij als het CDA zich volledig inzetten.

BIJLAGE 1

SPEERPUNTEN

Het **CDA** wil

- Betrokkenheid van de burgers stimuleren bij hun leefomgeving.
- Minder regels en meer service.
- Een bestuur dat dicht bij de burgers staat.
- Dat scholen voorzieningen hebben voor overblijven en buitenschoolse- en kinderopvang .
- De aanrij tijden van ambulances verbeteren.
- Een actief minimabeleid.
- Een vrijwilligersbank opzetten met aandacht voor het werven van jongeren.
- Met een goed sportbeleid meer mensen laten bewegen.
- Dat alle jongeren die een bijstandsuitkering aanvragen direct actief aan de slag gaan.
- Energiebesparende maatregelen en duurzame energieopwekking bevorderen.
- Kleinschaligheid wanneer dat kan, samenwerking wanneer dat efficiënter is.
- Een gevarieerd woningaanbod met prioriteit voor starters en senioren.
- Een transparant welstandsbeleid met minder regels.
- De centrumplannen in Dodewaard, Opheusden, Kesteren en Ochten moeten tot uitvoering komen.
- Ruimte geven voor bedrijfsverzamelgebouwen en kleinschalige bedrijfshuisvesting.
- Een betere invulling van het bedrijventerrein tegenover Ochten, geen verdere uitbreiding industriële activiteiten in IJzendoorn, langs de groene boorden van de Waal en in de Biezenburg.
- De Laanboomsector versterken, het Laanboompact uitvoeren.
- Bij de komende bezuinigingsronde nadrukkelijk kijken naar interne efficiency en eventueel schrappen van taken.
- Een verdere ontwikkeling van het Agro Business Centrum met een ontsluitingsweg bij Opheusden.
- De stationsomgeving in Kesteren opwaarderen.
- Zich inzetten om de geluidsoverlast i.v.m. de doortrekking Maas en Waalweg, de Betuwe spoorlijn en de A15 te beperken.
- De dorpsgezichten opwaarderen door de groenvoorzieningen op te fleuren.
- In samenwerking met de Laanbomensector van onze gemeente een Laanbomendorp maken.
- De aanpak van zwerfvuil intensiveren.
- Overlast door hondenpoep beteugelen.
- Nevenactiviteiten van agrarische bedrijven en zorg voor het cultuurlandschap bevorderen.
- Een samenleving waarin:
 - De eigenverantwoordelijkheid gestimuleerd wordt.
 - Mensen verantwoordelijkheid voor elkaar nemen en naar elkaar omzien.
 - Burgers actief participeren.

Bijlage 2

KANDIDATENLIJST

1.	H. Tap	(Henk)	(m)	Echteld
2.	E.J. Oskam	(Evert)	(m)	Kesteren
3.	H. Gerritsen	(Herman)	(m)	Dodewaard
4.	W.E.A. van Dijkhuizen	(Herma)	(v)	Ochten
5.	H. van de Bijl	(Herman)	(m)	Opheusden
6.	H. Willemsen	(Herman)	(m)	Dodewaard
7.	M. van Dee	(Marinus)	(m)	IJzendoorn
8.	G.M. Willemsen-Scheurwater	(Margreet)	(v)	Dodewaard
9.	J.C. Hermsen	(Jaap)	(m)	Ochten
10.	E. Reijers	(Evert)	(m)	Opheusden
11.	H.J.J. Kuenen-Dorrestijn	(Rina)	(v)	Ochten
12.	G. Tigelaar	(Gerrit)	(m)	Kesteren
13.	P.J.M. van Boheemen	(Peter)	(m)	Kesteren